

- 1 ולכאורה אינו מובן:
- 2 כיון שעומדים כאן לאחרי התיקון שנפעל על-ידי תפלת משה שתהיה נתינת התורה מחדש - למה
- 3 צריך להזכיר "אשר שברת", הרי זה לכאורה היפך הדין⁹⁵ שאסור לומר לבעל-תשובה זכור מעשיך
- 4 הראשונים?
- 5 ולהעיר, שלשון זה מופיע גם בפרשת תשא⁹⁶ - בדברי הקדוש-ברוך-הוא למשה: "פסל לך שני לוחות
- 6 אבנים כראשונים וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות הראשונים אשר שברת", ומפרש
- 7 רש"י: "פסל לך, אתה שברת הראשונות, אתה פסל לך אחרות, משל למלך וכו'", והיינו, ש"אשר שברת"
- 8 הוא נתינת טעם על מה שכתוב "פסל לך".
- 9 אבל החילוק הוא - שבפרשתנו מפסיק הכתוב בין "פסל לך גו'" ל"ואכתוב על הלוחות גו'" בענין
- 10 נוסף: "ועשית לך ארון עץ", ולא כמו בפרשת תשא, שהכתוב לא הפסיק הענין.
- 11 ולכן, רק בפרשת תשא אפשר לומר שהתיבות "אשר שברת", אף שנאמרו לאחרי "וכתבתי על הלוחות
- 12 את הדברים אשר היו על הלוחות הראשונים", הרי הן באות בהמשך לפעם הראשונה שנזכר אודות הלוחות
- 13 הראשונים - "פסל-לך שני לוחות אבנים כראשונים" ("אשר שברת"), "אתה שברת הראשונות, אתה
- 14 פסל-לך אחרות"; מה-שאינ-כן בפרשתנו, שיש בינתיים הפסק-סיפור אודות עשיית ארון עץ.
- 15 זאת ועוד:
- 16 גם בפרשת תשא, אילו התיבות "אשר שברת" היו שייכות רק ל"פסל לך גו'" - היו נאמרות בסמיכות
- 17 אליהן; וכיון שנאמרו לאחרי התיבות "וכתבתי על הלוחות גו'", הרי גם כאשר מפרשים אותן בהמשך
- 18 ל"פסל לך גו'", היינו, שקאי אלפני פניו - על-כן-צריך-לומר שבודאי קאי גם על התיבות הסמוכות
- 19 אליהן: "וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות הראשונים", שזהו נושא הענין עצמו
- 20 שאודותיו מדובר, ואפילו לא "לפניו".
- 21 ולכאורה: בשלמא בשייכות ל"פסל לך גו'", נוגע הענין ד"אשר שברת" - "אתה שברת הראשונות,
- 22 אתה פסל-לך אחרות"; אבל מה נוגע הענין ד"אשר שברת" בשייכות לכתיבת "הדברים אשר היו על
- 23 הלוחות הראשונים" - אדרבה: הענין ד"אשר שברת" הוא בבחינת "זכור מעשיך הראשונים", שמצד
- 24 מעשים אלו לא היה מקום לחזור ולכתוב על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות הראשונים, לולי
- 25 מה שנפעל על-ידי תפלת משה.
- 26 טז. ויובן זה על-פי מאמר המדרש⁹⁷ "אמר לו הקדוש-ברוך-הוא (למשה), אל תצטער בלוחות
- 27 הראשונות, שלא היו אלא עשרת הדברות לבד (ובגמרא⁹⁸ איתא: "אלמלא (לא) חטאו ישראל לא ניתן
- 28 להם אלא חמשה חומשי תורה וספר יהושע בלבד"), ובלוחות השניים אני נותן לך שיהא בהם הלכות
- 29 מדרש ואגדות, הה"ד⁹⁹ ויגד לך תעלומות חכמה כי כפלים לתושיה", והיינו, ש"אשר שברת" מהוה סיבה
- 30 גם לגודל מעלת לוחות השניים - "וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות הראשונים" -
- 31 באופן ד"כפלים לתושיה" (שפירושו לא רק שני פעמים ככה, אלא באופן שבאין-ערוך).
- 32 ובהקדים ההסברה בזה - דלכאורה אינו מובן: וכי בגלל שחטא - יהא נשכר?!
- 33 ואף שמבואר בזה¹⁰⁰ שזהו מצד התגברות החושך, שאז יש צורך באבוקה גדולה יותר - עדיין אין
- 34 זה מתרץ את הטענה: "אם¹⁰¹ כן מצינו חוטא נשכר"!

98 נדרים כב, ב.

99 איוב יא, ו.

100 ראה סה"מ תרמ"א ע' טו. ע' שצ.

101 לשון הש"ס - יבמות צב, ב. וש"נ.

95 ב"מ נח, ב (במשנה). רמב"ם הל' תשובה ספ"ז. הל'

מכירה פי"ד הי"ג. טוש"ע חו"מ סרכ"ח ס"ד. שו"ע אדה"ז שם הל' אונאה כו' סכ"ח.

96 לד, א.

97 שמו"ר רפמ"ו.